

Zoltán Bárkányi Valkán

A gesztenyefa alatt

– Na, beszélj, haver! Csupa fül vagyunk – bízatták már egyhén pityókás barátai Ján Horký középiskolai tanárt. – Hogy megy a sorod ott az Isten háta mögötti csendes édenben? Na, mondd már!

A négy fiatal férfi, még egyikük sem ünnepelte a harmadik X-et, a kerti vendéglő zöld öntöttvas asztalánál ült egy terebélyes öreg gesztenyefa árnyékában. Nemrég még elválaszthatatlan barátok voltak, s el sem tudták képzelni életüket egymás nélkül. A szilárd barátság alapjait közösen rakták le, hiszen öt évig egy szobában laktak az egyetemi kollégiumban. Ugyanazokat az idegen nyelveket tanulták. Négy évvel ezelőtt azonban, a diploma átvétele után, el kellett hagyniuk a kollégiumot, s így az útjaik is szétváltak. Ján Horký visszatért szülővároskájába német és angol nyelvet tanítani. A barátainak még álmukban sem jutott eszükbe, hogy elmenjenek a fővárosból, és ráadásul szemtelen, nevetlen kamaszokat oktassanak. Ha olykor-olykor találkozni akartak, rendszerint Janko Horký utazott a fővárosba.

– Hej, te aztán élheted a világod nap mint nap! – écelődött komoly ábrázattal a kövérkés Šaňo. – Nincs szebb dolog a világon, mint az ellenállhatatlanul ingerlő szexis érettségiző lányok! Meg azok a kihívóan gömbölyded női csipők és a dévajul ringó kemény mellek! Kit nem boldogítanak, ugye? – kérdezte sunyin és vidáman felnyerített.

Ján Horký a durva tréfákra nem reagált, sőt, rosszulindulatúnak érezte, rosszullesett neki. Inkább a félig kiivott korsójáért nyúlt és a maradékot egy szuszra fölhajtotta.

– Hiszen tudjátok, hogy nős vagyok, a feleségem óvónő – mondta komolyan és elpirult.

– Haver, ne add a bankot! Mégsem lehetsz közömbös annyi csábító, üde lányos szépség iránt. Valld be, elvárásolt! Azt hiszed, vakok vagyunk? – jegyezte meg gúnyolódva a vöröshajú Ondro. – Ne félj, nem szűz az már egyik sem – tette hozzá és jól húzott a söréből.

– Nem bizony – helyeselt Jožo is, aki szünet nélkül falta a sós mogyorót. – Ezek az érettségizők többször szeretkeznek, mint a férjes asszonyok... Hidd el, nekem...

– Meghívhatnád a te drágalátos iskolatársaidat, mármint bennünket, mondjuk egy horgászatra – vette át a szót ismét Šaňo. Te tudod, milyen csalira

kapnak leginkább a ti halaitok! Nem tudod? Hát akkor megmondjuk. A kukacra, testvér, a nagy, vastag kukacra! Hahaha... Arra a horgászatra meg kellene hívnod négy csinos érettségiző lányt is. Kezeskedem, hogy mi gondoskodnánk azokról a kukacokról... Hahaha...

Ján Horkýnak nem volt nevetethnékje, úgy érezte magát, mintha nem is ő volna. Nagyon megbánta, hogy javasolta ezt a találkozót, és komolyan mérlegelte, nem kellene-e innen lekopnia. Hiszen már megittak fejenként három sört és a vörös Ondro a korsókhoz négy féldecit is hozott. Most ő van soron, de még mielőtt megrendelte volna a kört, tanácstalanul körülnézett, majd hirtelen megszólalt.

– Nagy örömet szereztemek neked azzal, hogy eljöttetek ide – kezdte rekedtes hangon. Köszönöm nektek. Azért hívtalak benneteket, hogy adjatok tanácsot, segítsétek nekem...

– Mennyi kell? – vágott a szavába Jožo és egy kis időre megszűnt rágcsálni a mogyorót. – Tudod, vége a nyárnak, túl vagyunk szabadságon... Legalábbis én pénzügyileg nagyon rosszul állok...

– Mi is – bólogattak kórusban a többiek is.

– De összedobhatunk neked – javasolta Šaňo. – Talán úgy tíz-tizenöt ezret...

– Válni fogok – nyögte ki Ján Horký. – El akarok válni...

– Ugyan miért! – hördült fel Jožo, és meglepetésében majd kiugrott az állkapcsa. – Jól meggondoltad? – kérdezte és félretolta a sós mogyorót.

– Marča összeszúrta a levelet a jegyzővel. Most tele van öntudattal, ami még sose fordult elő, arrogánsan felszólított, hogy költözzem el, hogy a gyerek velem marad, és persze a lakás is az övé lesz, amire egyébként a szüleim adták a pénzt.

– Ejha, erre inni kell még egy kört – mondta nagy lélegzetet véve Ondro. – Lehet, hogy ez a szabadság most jól is jön neked?

– Marča szégyentelenül vágta a pofámba, hogy csak azért jött hozzám, mert tanár úr és a filozófia doktora vagyok, így őt is szólíthatják doktornénak – folytatta Ján Horký, csaknem sírva. – Ráadásul gúnyosan és szemtelenül sziszegte oda, hogy a gyerek sem tőlem van, hanem a jegyzőtől.

– Még ilyet?! – háborgott Ondro. – Szégyentelen egy bestia, ringyó...

Az elbeszélés eredeti címe Pod gaštanom, s a szerző Jabloň (Almafa) című kötetében jelent meg 2013-ban.

– Az egész városban azt terjeszti, hogy verem, hogy mérhetetlenül féltékeny vagyok – folytatta Horký szinte sírva. – Hogy elég, ha öt percet kések, úgy elverem, mint a kétfenekű dobót. Hiszen én soha senkit nem bántottam, kisujjal sem nyúltam senkihez... Akkor sem, amikor hirtelen, egyik óráról a másikra elutazott tíz napra az Adriára, ott hagyva rám az alig egy esztendő gyermekeket...

– Meglehet, hiba volt, hogy akkor nem páholtad el alaposan – jegyezte meg tömören Šaňo. – És még rosszabb, hogy egy ujjal sem nyúltál hozzá – jegyezte meg sokatmondó vigyorral.

Az asztalnál síri csend lett. A haverok mereven bámultak maguk elé, kezükben szorongatták korsóikat és lassan kortyolgatták jó hideg sörüket. Arcuk elárulta, hogy még el kellene mondaniuk eddig el nem hangzott kételyeiket, tanácsaikat, hogyan lehetne kijutni ebből a sanyarú állapotból, amibe a barátjuk került. A szavaiból kiérződött, hogy őszinte volt hozzájuk, mert tőlük, a legközelebbi barátaitól várt segítséget. Az öreg gesztenyefa ágairól időnként lehulló gesztenyék koppanásai figyelmeztették őket, hogy ideje véget vetni ennek a semmi jót nem ígérő hallgatásnak. Egyszerűen nem tudták, miként kezdjenek hozzá, hogyan tudnák megvigasztalni a lelkileg sérült barátjukat. Maga Ján Horký sem panaszkodott tovább romlott erkölcsű feleségére. Ahogy fürkésző tekintete barátai arcára esett, az villant az agyába, hogy az ő sorsuk sem éppen rózsás. Keserű érzéssel vette tudomásul, hogy az egykori legendás összetartásuknak, tetteiknek és kölcsönös ragaszkodásuknak már nyoma sincs, elpárolgott, mint ahogy a szellő szétfújja a kemény füstjét. A barátai a felismerhetetlenségig megváltoztak. Itt van például Šaňo. Egy mélabús agglegény lett belőle. A tévázésen kívül más nem érdekli, sem a barátok, sem a csajok. Sőt, már a munkában sem talál örömet. A vörös Ondro

már válás után van és iszik, mint a kefekötő. Nem csoda hát, hogy a következő kört megtoldotta fél deci vodkával. Csak Jožko próbál optimistának tűnni. De hát kit akar becsapni? A napnál is világosabb, hogy az optimizmus színlelésével csupán sikertelenségeit palástolja, üres, unalmas életét. A szomorúság kiolvasható szeméből még akkor is, ha nevet, vagy ha az asztaltársaságot akarja szórakoztatni.

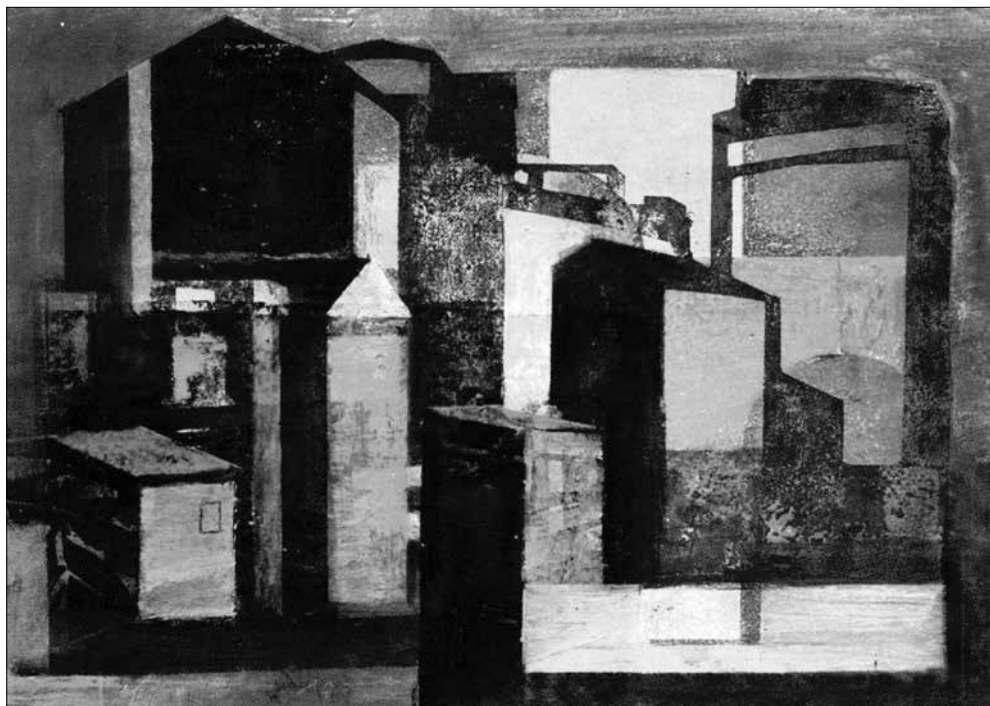
A haverok megitták a negyedik, majd búcsúzóul az ötödik kört is, amolyan „szentjánosáldást”. Ján Horký titkon az órájára pillantott, nem szerette volna lekésni az esti gyorsot. Nem volt hiábavaló ez a találkozó, kinyílt a szeme, legalább tudja hányadán áll velük. Kérni már nem fog tőlük semmit. Ahogy búcsúzkodtak, Jožo könnyedén átölelte és szívből megveregette a hátát:

– Csörögj, ha szükséged lesz a segítségünkre! Itt vagyunk, veled...

– Meg szervezz valami érdekeset a számunkra! – hallotta még Ondro bizonytalan hangját.

Amikor a vonat utolsó kocsija is elhagyta az állomást, és a szerelvény gyorsulni kezdett, Ján Horký hirtelen nagyon rosszul lett. Kóválygott a feje, egész testét elöntötte a hideg veríték. Felállt, táskáját az ülésen hagyta és kiment a folyosóra. Lassú, mély lélegzeteket vett. Kis idő múltán, amikor már kissé megkönnyebbült, sajnálat fogta el arra gondolva, rövid időn belül mit élhet még át. Szomorú a lelke, de be kell látnia, hogy elválnak útjaik, s ő azt nem tudja megakadályozni. Egyedül maradt, mint az ujjam. A felesége kapja majd a lakást, az ingóságokat meg a kétesztendő gyermek nevelési jogát. Hiszen a napnál világosabb, hogy a bíróság így dönt. Mert a gyermek egészséges testi és lelki fejlődéséhez így lesznek biztosítva a feltételek.

Szlovákból fordította: Vércse Miklós

Ezüst György: Tűzfal

(monotípiá, papír, 29x41 cm, 1995)